

вою культурну працю; весь культурний запас зберігається рідною мовою; культурна мова стає питанням життя і смерті ("бути чи не бути") національного існування. Від вирішення цього завдання залежить, чи перейде цей народ до культурних націй, чи залишиться на становищі нижчих народів, які можуть задовольнити власними засобами лише нижчі культурні потреби свого суспільства, а для задоволення вищих потреб вони змушені вдаватися до чужої культури, чужої мови.

Н.В. Артикуца, доцент кафедри загальноправових дисциплін Національного університету "Києво-Могилянська академія", кандидат філологічних наук, доцент

РОЛЬ МОВИ У ЗАКОНОТВОРЧОСТІ

Удосконалення законодавства і законотворчого процесу є однією з важливих передумов утвердження України як демократичної, соціальної, правової держави, в якій визнається і діє принцип верховенства права, забезпечується охорона і захист прав людини і громадянина. Адже існує безпосередній зв'язок між якістю законодавства та ефективністю його застосування.

Важливим елементом законотворчої діяльності взагалі та законодавчої техніки, зокрема, є мова, її лексичні та граматико-стилістичні ресурси, що реалізуються в законодавчих текстах. Мова є тим першоелементом, з якого виробляється (об'єктивується) право як система загальнообов'язкових соціальних норм. Саме у мовно-словесних знаках і конструкціях репрезентуються правові поняття й категорії, правові норми та приписи. У сучасному суспільстві правові норми не можуть існувати інакше, ніж у словесній (мовнознаковій) формі. Правові думки (ідеї), правові знання і правові приписи найкраще матеріалізуються (втілюються) у вербально-синтаксичних конструкціях. Ось чому мова є надзвичайно важливою категорією у праві в цілому, і в сфері законотворчості зокрема.

Професію законопроектувальника часто порівнюють з професією архітектора, а процес нормотворення з будівництвом. Мові у цьому образному порівнянні відведена роль будівельного матеріалу, з якого утворюються правові норми. Таке порівняння суттєво зменшує роль і значення мови у правотворчості, спрощує розуміння сутності мови, цього складного феномену соціуму, здатного створювати, зберігати та передавати інформацію, бути не просто матеріалом, але й складним поліфункціональним інструментом регулювання суспільних відносин, знаряддям правового мислення, пізнання, комунікації, впливу тощо.

Мова законодавства - самостійний функціональний різновид літературної мови з характерними лінгвостилістичними та структурно-жанровими ознаками, обумовленими специфікою законодавчої діяльності, її соціальним завданням і призначенням. Як соціально та історично сформована сукупність мовних засобів (лексичних, фразеологічних, граматико-стилістичних) мова законодавства являє собою *поліфункціональну, багаторівневу і відкриту* систему.

Н.В. Кушаківа-Костицька, доцент кафедри філософії права та юридичної логіки Київського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МОВИ У ЗВ'ЯЗКУ З ІНФОРМАТИЗАЦІЄЮ ТА ГЛОБАЛІЗАЦІЄЮ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

"Спочатку було слово" - так починається Євангеліє від Іоанна. Але що мали на увазі стародавні автори, пишучи про "слово" те, що "Бог був Слово. Воно було у Бога споконвіку. Усе через нього постало, і ніщо, що постало, не постало без Нього" (Іоанн, 1: 1-3)?

Очевидно, йдеться зовсім не про сучасне "слово", сутнісна цінність якого значно зменшилася, а форма використання значно спростилася. Що ж до "українського слова", то ситуація